

DZIAŁALNOŚĆ DIECEZJALNEGO ODDZIAŁU TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ KATOLICKIEGO UNIwersYTETU LUBELSKIEGO W KOSZALINIE²

Wstęp

Istnienie i działalność Towarzystwa Przyjaciół Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, zwanego dalej TP KUL, ściśle związane było z uniwersytetem, jego powstaniem i rozwojem na przestrzeni ponadstuletniej historii. Katolicki Uniwersytet Lubelski (KUL) powstał w roku 1918, w momencie, gdy Polska odrodziła się na nowo po 123 latach niewoli. Radość z odzyskania niepodległości była wielka, ale przy tym niemało istniało też problemów związanych z odbudowaniem ojczyzny na nowo i ujednoczeniem jej struktur państwowych, społecznych, ekonomicznych, religijnych i kulturowych. Należało również zadbać o wzbudzenie poczucia własnej narodowości i odpowiedzialności za ojczyznę dopiero co odzyskaną, a stanowiącą do tej pory zlepek różnych kultur, tradycji i obyczajów. Z tego względu tak ważnym zadaniem stało się wykształcenie polskiej młodzieży będącej przyszłością narodu oraz wyznajęcej określone wartości odpowiadające cechom odpowiedzialnego, ukształtowanego moralnie człowieka i dobrego obywatela służącego ojczyźnie. Stąd narodziła się potrzeba utworzenia uczelni, która będzie kształcić i wychowywać w tym właśnie duchu. Naczelnym hasłem nowo powstałego wówczas uniwersytetu było *Deo et Patriae*, tzn. Bogu i Ojczyźnie, Kościołowi i Narodowi. Hasło to przyświecać będzie ideom uniwersytetu przez wszystkie lata jego działalności. Z uwagi na to, że KUL jest uczelnią prywatną, jego egzystencja powinna być zagwarantowana nie tylko dotacjami ze strony państwa lub Kościoła, lecz także przy pomocy współpracy i wsparciu finansowym, duchowym jego ofiarodawców, sympatyków, którzy rozumieją idee chrześcijańskiego kształcenia i wychowania młodzieży. Od samego początku swego istnienia uczelnia była utrzymywana przez jej fundatorów, m.in. Karola Jaroszyńskiego, Franciszka Skąpskiego i hrabiny Anieli Potulickiej. Jednakże środków tych było zbyt mało na pokrycie wciąż rosnących potrzeb, których wciąż przybywało. Uczelnia bowiem organizowała się od podstaw. Dlatego też postanowiono w roku 1922 powołać do życia TP KUL, którego zadaniem miało być niesienie pomocy uniwersytetowi w wymiarze duchowym, finansowym i społecznym. Towarzystwo stało się pośrednikiem pomiędzy KUL-em a społeczeństwem poprzez szerzenie jego idei w środowiskach i parafiach swoich członków. W miarę upływu lat

¹ Mgr Alicja Bartosiewicz, absolwentka Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Szczecińskiego; ORCID: 0000-0001-7631-1137, e-mail: ala.34@wp.pl.

² Fragment pracy magisterskiej *Działalność diecezjalnego oddziału Towarzystwa Przyjaciół Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego na terenie diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej* napisanej pod kierunkiem ks. dra Tadeusza Ceynowy i obronionej na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Szczecińskiego w 2016 r.

struktury towarzystwa rozszerzały się na obszarze całego kraju we wszystkich diecezjach, również na terenie diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej w okresie jego działalności w latach 1984–2011.

Zarys tej działalności zaprezentowany został w tym artykule na podstawie źródeł znajdujących się w zasobie Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej (dalej ADKK) dotyczących istnienia i funkcjonowania oddziału TP KUL w Koszalinie, tj. dokumentacji wytworzonej przez zarząd oddziału w okresie swej działalności: dokumenty założycielskie oddziału, protokoły z zebrań zarządu, sprawozdania finansowe, notatki osobiste prezesa oddziału przez cały okres funkcjonowania oraz wywiady z Gabrielą Cwojdziańską.

Diecezjalny Oddział TP KUL w Koszalinie

Diecezja koszalińsko-kołobrzeska została erygowana 28 czerwca 1972 r. na mocy bulli papieża Pawła VI *Episcoporum Poloniae coetus* w związku z organizacją Kościoła katolickiego w Polsce na Ziemiach Zachodnich i Północnych, włączona do metropolii gnieźnieńskiej³. Jej erygowanie stało się możliwe po przygotowaniu przez biskupów z administracji apostolskiej w Gorzowie i wysłaniu 1 czerwca 1970 r. dokumentu do prymasa Polski Stefana Wyszyńskiego w sprawie podziału diecezji gorzowskiej na mniejsze: gorzowską, szczecińską i koszalińską⁴. Ponadto dużym ułatwieniem dla powstania diecezji była ratyfikacja układu pokojowego między PRL a RFN 3 czerwca 1972 r. umożliwiająca ostateczne uregulowanie administracji kościelnej na Ziemiach Zachodnich i Północnych⁵. W niedługim czasie, tj. 23 grudnia 1970 r., prezes rady ministrów Piotr Jaroszewicz złożył w sejmie obietnicę, że rząd będzie dążył do pełnej normalizacji stosunków między państwem a Kościołem⁶. Dlatego też 24 grudnia 1970 r. biskup W. Pluta skierował do Prymasa prośbę o wszczęcie starań w sprawie podziału dotychczasowej administracji apostolskiej w Gorzowie na trzy diecezje z siedzibą w Gorzowie, Szczecinie i Koszalinie⁷. Kolejnym krokiem mającym na celu utworzenie nowych diecezji było wystosowanie memoriału przez biskupów z administracji Apostolskiej w Gorzowie 10 maja 1972 r. do prymasa S. Wyszyńskiego w sprawie uregulowania sytuacji prawnej diecezji na Ziemiach Zachodnich i Północnych⁸. Diecezja

³ Tadeusz Ceynowa, „Koszalińsko-kołobrzeska diecezja”, w: *Encyklopedia katolicka*, t. 9 (Lublin: Katolicki Uniwersytet Lubelski, 2002), kol. 976–978.

⁴ Lech Bończa-Bystrzycki, „Zarys dziejów Kościoła na Pomorzu Zachodnim”, w: *Schematyzm diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej 1998*, oprac. Krzysztof Zadarko (Koszalin: Kuria Biskupia Koszalińsko-Kołobrzeska, 1998), 83.

⁵ Kazimierz Dullak, *Podstawy prawno-organizacyjne diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej* (Koszalin: Kuria Biskupia Koszalińsko-Kołobrzeska, 1996), 83.

⁶ Bończa-Bystrzycki, „Zarys dziejów Kościoła na Pomorzu Zachodnim”, 84.

⁷ Bończa-Bystrzycki, „Zarys dziejów Kościoła na Pomorzu Zachodnim”, 84.

⁸ Bończa-Bystrzycki, „Zarys dziejów Kościoła na Pomorzu Zachodnim”, 84.

koszalińsko-kołobrzeska powstała z obszaru diecezji berlińskiej i prałatury pilskiej⁹. Obejmowała ona wtedy swoim zasięgiem województwo koszalińskie wraz z powiatem i dekanatem lęborskim oraz jedną parafią z dekanatu puckiego i wejherowskiego, tj. teren nadmorski Pomorza Środkowego od północy. Następnie granice diecezji przylegały do diecezji chełmińskiej i archidiecezji gnieźnieńskiej. Na południu graniczyła ona z diecezją gorzowską, a na zachodzie z diecezją szczecińsko-kamieńską. Nazwa nowej diecezji historycznie nawiązywała do tradycji biskupstwa kołobrzeskiego utworzonego w roku 1000, którego biskupem został Reinbern¹⁰. W granicach tej pierwszej diecezji znalazły się prawdopodobnie trzy główne wówczas regiony Pomorza: wolińsko-startgardzki, kołobrzesko-białogardzki oraz gdańsko-świecki. Od tej chwili, pomimo długo trwającej reakcji pogańskiej, aż do połowy XVI w. Kościół katolicki na Pomorzu Zachodnim dobrze się rozwijał¹¹ do czasów reformacji w roku 1517. Protestantyzm panował na Pomorzu przez kolejne 400 lat. Od wieku XVIII Kościół katolicki zaczął się coraz prężniej odradzać na terenach Pomorza¹², a w pełni rozwinął się z chwilą powrotu tych ziem w granicę państwa polskiego.

Po zakończeniu działań wojennych teren przyszłej diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej wchodził od 15 sierpnia 1945 r. w skład tymczasowo założonej Administracji Apostolskiej Kamieńskiej, Lubuskiej i Prałatury Pilskiej z siedzibą w Gorzowie Wlkp.¹³, a jej pierwszym administratorem został ks. inf. dr Edmund Nowicki ustanowiony przez prymasa Polski Augusta Hlonda. Z tego właśnie terytorium została wyłoniona nowa diecezja koszalińsko-kołobrzeska. Jej obszar obejmował na początku 19245 km². Miastem biskupim został wybrany Koszalin. Na katedrę biskupią wyznaczono kościół pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Koszalinie, konkatedrą zaś kościół pw. Wniebowzięcia NMP w Kołobrzegu. Pierwszym biskupem koszalińsko-kołobrzeskim został Ignacy Jeż (1972–1992), dotychczasowy biskup sufragana w Gorzowie¹⁴. Za patronów nowo powstałej diecezji obrano św. Wojciecha Adalberta, biskupa i męczennika¹⁵, oraz bł. Maksymiliana Kolbego, męczennika z Oświęcimia.

⁹ Lech Bończa-Bystrzycki, *Zarys dziejów diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej 1972–2011* (Koszalin: Wydawnictwo Lech Bończa-Bystrzycki, 2011), 22.

¹⁰ Dullak, *Podstawy prawno-organizacyjne diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej*, 15.

¹¹ Grzegorz Wejman, „Historiografia kościelna Pomorza Zachodniego – ogólny zarys”, w: *40-lecie Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej 1972–2012*, red. Tadeusz Ceynowa (Koszalin: Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie, 2012), 125; *Kalendarium Kościoła na Pomorzu i Ziemi Lubuskiej ze szczególnym uwzględnieniem lat 1945–2005*, red. Grzegorz Wejman, Studia i rozprawy nr 11 (Szczecin: Wydział Teologiczny Uniwersytetu Szczecińskiego, 2007).

¹² Wejman, „Historiografia kościelna Pomorza Zachodniego – ogólny zarys”, 126.

¹³ Bończa-Bystrzycki, *Zarys dziejów diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej 1972–2011*, 7; *Dekret prymasa Polski kardynała Hlonda*, Gniezno 15 sierpnia 1945 r., nr 6–8, s. 9–10; E. Napierała, „Geneza Administracji Apostolskiej w Gorzowie Wlkp.”, *Studia Paradyskie* 1, 1 (1985): 196–197.

¹⁴ Bończa-Bystrzycki, „Zarys dziejów Kościoła na Pomorzu Zachodnim”, 85.

¹⁵ Bończa-Bystrzycki, „Zarys dziejów Kościoła na Pomorzu Zachodnim”: prawdopodobnie św. Wojciech w tzw. misji pomorskiej z Gniezna do Gdańska w 997 r. mógł przechodzić przez teren należący do przyszłego biskupstwa kołobrzeskiego.

Nowy rozdział w historii diecezji rozpoczął się z chwilą wydania bulli papieża Jana Pawła II *Totus Tuus Poloniae Populus* 25 marca 1992 r., na mocy której granice diecezji zostały poważnie zmienione. Obszar jej wynosił wówczas 15,5 tys. km², ponieważ utraciła ona tereny wschodnie od Słupska i Miastka, zachowując bez zmian granicę zachodnią. W wyniku tego zostało odłączonych sześć dekanatów: bytowski, człuchowski, główczycki, lęborski, łebski i łupawski, jednocześnie diecezja pozyskała okręg pilski z Piłą, Trzcianką i Krzyżem Wlkp.¹⁶ Wraz ze zmianą granic diecezji doszło wówczas także do zmiany na stanowisku biskupim. Po przyjęciu rezygnacji bpa I. Jeża przez Ojca św. Jana Pawła II 1 lutego 1992 r. ogłoszono Czesława Domina nowym biskupem diecezjalnym¹⁷. Kanoniczne objęcie diecezji nastąpiło 8 lutego 1992 r., a uroczysty ingres do koszalińskiej katedry odbył się 23 lutego. Ostatnia zmiana granic diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej miała miejsce 25 marca 2004 r. kiedy w ramach kontynuacji bulli *Totus Tuus Poloniae Populus* został wydany dekret erygujący nową diecezję bydgoską, na rzecz której diecezja koszalińsko-kołobrzeska utraciła dekanat złotowski¹⁸.

Poza instytucjami i organami kościelnymi w nowej diecezji zaczęło rozwijać się życie duchowe i społeczne poprzez tworzenie wielu organizacji i stowarzyszeń katolickich propagujących idee chrześcijańskie i przybliżających wiernym prawdziwą naukę Kościoła w myśl postanowień Soboru Watykańskiego II, by angażować bardziej katolików świeckich w działalność Kościoła¹⁹. W celu większego propagowania idei katolickich i głębszego uświadamiania świeckich członków Kościoła o ciężkiej na nich odpowiedzialności za wychowanie nowych pokoleń w duchu *Deo et Patriae* oraz niesienie pomocy uczelniom katolickim powołano w diecezji TP KUL.

Diecezjalny Oddział TP KUL z siedzibą w Koszalinie powstał formalnie na mocy uchwały nr 204 p. 2 z 15 kwietnia 1983 r. Zarządu Głównego TP KUL w Lublinie²⁰. Swoim zasięgiem na początku obejmował cały ówczesny teren diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej, której granice zmieniały się, jak już wcześniej wspomniano, wraz z kontynuacją bulli papieskiej.

13 czerwca 1983 r. do wojewody w Koszalinie zostało skierowane pismo ZG TP KUL w Lublinie z prośbą o utworzenie Oddziału TP KUL z siedzibą w Koszalinie,

¹⁶ Bończa-Bystrzycki, „Zarys dziejów Kościoła na Pomorzu Zachodnim”, 87.

¹⁷ Tadeusz Ceynowa, „Ważniejsze wydarzenia z dziejów diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej 1972–2012”, w: *40-lecie Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej 1972–2012*, red. Tadeusz Ceynowa (Koszalin: Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie, 2012), 185; Marian Czerner, *Kronika diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej 1972–1992* (Koszalin: Kuria Diecezjalna, 1995), 340–341.

¹⁸ Bończa-Bystrzycki, *Zarys dziejów diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej 1972–2011*, 61.

¹⁹ Wojciech Wójtowicz, „Duszpasterstwa specjalne, wybrane ruchy, inicjatywy i wspólnoty kościelne w diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej”, w: *40-lecie Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej 1972–2012*, 81–103.

²⁰ Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej (ADKK), TP KUL w Koszalinie, Dokumenty założycielskie, wyciąg z uchwały nr 204 p. 2 ZG TP KUL w Lublinie z dnia 15.04.1983 r.; Krzysztof Sychowicz, „Towarzystwo Przyjaciół Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego i jego funkcjonowanie w powojennych realiach”, *Roczniki Humanistyczne* 2, 66 (2019): 307–320.

z możliwością jego działalności w granicach diecezji koszalińsko-kołobrzesckiej²¹, podpisane przez ks. bpa prof. dr hab. Bolesława Pylaka, Wielkiego Kanclerza KUL i jednocześnie Prezesa Rady Naczelnej TP KUL, oraz przez ks. Prałata Henryka Korzę, dyrektora TP KUL. W uzasadnieniu prośby ZG TP KUL w Lublinie wyjaśniał, że chodzi o przekształcenie dotychczas istniejących 17 oddziałów TP KUL – miejskich i wojewódzkich – w oddziały diecezjalne oraz o utworzenie nowych – diecezjalnych oddziałów TP KUL na obszarze Polski nieobjętym dotąd oddziałami TP KUL²². W dalszej części pisma ZG uzasadniał, że TP KUL jest stowarzyszeniem zarejestrowanym, a statut stowarzyszenia zezwala na działalność towarzystwa na terytorium całego kraju. Statutowym celem TP KUL jest przede wszystkim niesienie materialnej pomocy dla KUL przez wiernych katolickim ideom ofiarodawców.

W odpowiedzi na wystosowane pismo wojewoda koszaliński wyraził pisemną zgodę pismem z 28 lipca 1983 r. do ZG TP KUL w Lublinie na utworzenie Koszalińskiego Oddziału TP z siedzibą w Koszalinie, powołując się na art. 41 Rozporządzenia Prezydenta z dnia 27.10.1932 r. Prawa o stowarzyszeniach (Dz.U. Nr 94, poz. 808 z późn. zm.) i zezwolił na wpisanie tegoż oddziału do ewidencji oddziałów stowarzyszeń zarejestrowanych w Urzędzie Wojewódzkim pod poz. 92²³. Treść pisma została podana do wiadomości Urzędów Wojewódzkich w Słupsku, Pile, Gdańsku, Gorzowie oraz Wydziału ds. Wyznań w Koszalinie i Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego.

Następnie w sierpniu 1983 r., podczas przypadkowego spotkania na wakacjach w Krynicy G. Cwojdzńskiej z ks. Henrykiem Korzą, ówczesnym dyrektorem Biura ZG TP KUL w Lublinie²⁴, przyszła prezes otrzymała polecenie natychmiastowego uruchomienia grupy założycielskiej nowego oddziału TP KUL po powrocie do Koszalina. Listę kandydatów do Zarządu Oddziału TP KUL wytypowanych przez grupę założycielską wysłała już 24 sierpnia 1983 r. do ZG TP KUL w Lublinie, działając w porozumieniu z referentem ds. TP KUL, ks. kan. Ryszardem Kierzkowskim²⁵. O powołaniu tegoż oddziału G. Cwojdzńska dowiedziała się dopiero 25 listopada 1984 r., otrzymała również instrukcję nt. zorganizowania i prowadzenia nowo powstałego oddziału. Po wielu rozmowach z bp. Ignacym Jeżem i wstępnych staraniach o lokalizację oddziału można było rozpocząć oficjalną działalność towarzystwa na obszarze diece-

²¹ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Dokumenty założycielskie, Pismo ZG TP KUL w Lublinie do Wojewody w Koszalinie, L. dz. 1688/83/ZG z dn. 13.06.1983 r.

²² ADKK, TP KUL w Koszalinie, Dokumenty założycielskie, Pismo ZG TP KUL w Lublinie do Wojewody w Koszalinie, Szczególne uzasadnienie prośby w sprawie utworzenia diecezjalnych TP KUL w Polsce, 1–2.

²³ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Dokumenty założycielskie, Pismo Wojewody Koszalińskiego do ZG TP KUL w Lublinie, nr SW.II.6010-2/92/83 z dnia 28.07.1983 r.

²⁴ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Dokumenty założycielskie, Pierwsze lata istnienia Oddziału TP KUL w Koszalinie, Wspomnienia inicjatorki; ADKK, TP KUL w Koszalinie, Dokumenty założycielskie, Wywiad z G. Cwojdzńską przeprowadzony w dniu 15.10.2016 r.

²⁵ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Dokumenty założycielskie, Wywiad z G. Cwojdzńską przeprowadzony w dniu 15.10.2016 r.

zji koszalińsko-kołobrzesckiej²⁶. Pierwsze apele o współpracę do księży proboszczów w całej diecezji wygłaszała prezes osobiście przez trzy dni podczas tzw. „rejonówek”, tj. konferencji dla duchowieństwa organizowanych wiosną 1985 r. w trzech rejonach diecezji: Koszalinie, Słupsku i Szczecinku. Od tego czasu działalność oddziału stała się oficjalna, a jego uroczysta inauguracja nastąpiła 14 października 1986 r. z udziałem ks. dyrektora H. Korży.

Oddział diecezjalny TP KUL z siedzibą w Koszalinie funkcjonował formalnie do 16 marca 2011 r. tj. do dnia, w którym podczas zebrania ZG TP KUL w Lublinie na wniosek koszalińskiego zarządu, uzasadniony zmianami sytuacji w Polsce i w Kościele, podjęto decyzję o zawieszeniu jego działalności²⁷ z powodu bardzo małej liczby członków i braku efektywnej działalności. O podjętej przez ZG decyzji prezes G. Cwojdzńska została poinformowana pismem z 24 marca 2011 r. wraz z prośbą o przekazanie dokumentów do biura w Lublinie. W odpowiedzi na otrzymane pismo prezes oddziału wyjaśniła pismem z 13 maja 2011 r. konieczność zorganizowania ostatniego Diecezjalnego Spotkania Członków TP KUL, Absolwentów i Sympatyków KUL²⁸ dla podsumowania i zamknięcia działalności zarządu oraz biura TP KUL w Koszalinie. Ostatnie spotkanie członków odbyło się 19 czerwca 2011 r. w parafii katedralnej w Koszalinie z udziałem biskupa diecezjalnego Edwarda Dajczaka. Wszelkie formalności związane z zakończeniem działalności miały zostać dokonane do 30 czerwca 2011 r., a żądane dokumenty przesłane do Lublina oraz przekazane do ADKK na wniosek jego dyrektora, ks. dr. Tadeusza Ceynowy.

Główna inicjatorka i propagatorka idei towarzyszących działalności Towarzystwa Przyjaciół Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego i jego przyszła prezes przez wszystkie kadencje, G. Cwojdzńska, działając w porozumieniu z bp. I. Jeżem, ks. dyrektorem Biura ZG TP KUL w Lublinie H. Korzą oraz ks. ds. KUL w diecezji koszalińsko-kołobrzesckiej R. Kierzkowskim, zaproponowała tymczasowy skład Zarządu Oddziału wyłoniony z członków założycieli²⁹: Ewę Bońkowską, Halinę Dziarnowską, Stefana Horego, Stanisława Makarewicza, Gabrielę Cwojdzńską, Zofię Bohuszewicz, Henrykę Mikołajczyk, Zofię Pierczyk, Andrzeja Cwojdzńskiego, Marię Tomaszewską, Blankę Ukleję oraz ks. dr. Jana Turkiela. Na zastępcę prezesa koszalińskiego oddziału TP KUL zaproponowany został przez I. Jeża właśnie ks. J. Turkiel. Lista kandydatów została przesłana do ZG TP KUL w Lublinie 24 sierpnia 1983 r. w celu zatwierdzenia jej przez naczelne władze Towarzystwa. Wystosowana została także prośba o przysłanie statutu TP KUL i udzielenie wyjaśnień, na jakich zasadach powinien opierać się nowo powstały oddział. Ponadto ustalono po konsultacji z pasterzem diecezji, bp. I. Jeżem,

²⁶ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Dokumenty założycielskie, Wywiad z G. Cwojdzńską przeprowadzony w dniu 15.10.2016 r.

²⁷ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Segregator: Korespondencja z TP KUL w Lublinie, Odpis z protokołu nr 291, pkt. 5 z zebrania ZG TP KUL w dniu 16.03.2011 r.

²⁸ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Segregator: Korespondencja z TP KUL w Lublinie, Pismo do ZG TP KUL z dnia 13.05.2011 r.

²⁹ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Księga Protokołów z zebrań członków zarządu 1984–1989, Protokół nr 1 z dnia 16.08.1983 r.

że siedziba oddziału mieścić się będzie przy parafii pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Koszalinie. Odpowiedź z Lublina aprobująca proponowany skład zarządu członków założycieli nadeszła dopiero 26 listopada 1984 r.³⁰, natomiast sam zarząd ukonstytuował się 20 czerwca 1985 r.³¹ w następującym składzie:

Zarząd: Gabriela Cwojdzińska – prezes, ks. dr Jan Turkiel – zastępca prezesa, Halina Dziarnowska – sekretarz, Ewa Bońkowska – skarbnik, Celina Monikowska-Martini – członek zarządu, Stefan Hora – członek, Stanisław Makarewicz – członek.

Komisja Rewizyjna: Zofia Bohuszewicz – przewodnicząca, Henryk Mikołajczyk – członek, Zofia Pierczyk – członek.

Sąd Honorowy: Andrzej Cwojdziński – przewodniczący, Maria Tomaszewska – członek, Blanka Ukleja – członek.

Członkowie zarządu ustalili program działań na najbliższy okres, a mianowicie: składki miały być pobierane przez skarbnika i odprowadzane do ZG TP KUL w Lublinie, dyżury członków zarządu powinny odbywać się raz w tygodniu, tj. w poniedziałki w godz. 16:00–18:00, ponadto należało wzmocnić działalność zarządu w celu zwerbowania nowych członków towarzystwa. Zadaniem prezesa było podjęcie starań w celu otrzymania siedziby oddziału na stałe przy parafii katedralnej, o ile nie znajdzie się innego lokalu przy kurii biskupiej³². Postanowiono przy tym, że grupy osób działające przy parafiach przed utworzeniem oddziału i wpłacające składki za pośrednictwem parafii na konto TP KUL w Lublinie będą funkcjonowały nadal, a kontakt z nimi ma być utrzymywany za pośrednictwem łączników wyznaczonych w tych grupach. Poza tym ustalono, że będą organizowane spotkania z tymi grupami oraz proboszczem w danej parafii. Działalność łączników miała odbywać się na podstawie otrzymanego upoważnienia właściwego proboszcza i oddziału. Podjęto decyzję, że składki będą nadal przekazywane na konto ZG TP KUL. Natomiast na cele własne oddział może otrzymać 10–15% z konta oddziału. Oddział może współpracować z organizacjami społecznymi, byle nie z politycznymi, a jego członkami mogą być również osoby prawne, tj. instytucje, stowarzyszenia itp. Jego członkami mogą być wszystkie osoby, które ukończyły 18. rok życia, a praktykujący katolicy mogą być członkami zarządu oddziału.

Na 19 grudnia 1985 r. liczba członków oddziału wynosiła 60 osób³³, a w styczniu 1986 r. przybyło 17 nowych członków. Od października 1985 r. oddział nawiązał bezpośrednią współpracę z proboszczami parafii za pomocą apeli, informacji nt. oddziału umieszczanych w gablotach i kontaktów z łącznikami³⁴. Były to parafie w: Koszalinie

³⁰ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Księga Protokołów z zebrań członków zarządu 1984–1989, Protokół nr 2 z dnia 12.12.1984 r.

³¹ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Księga Protokołów z zebrań członków zarządu 1984–1989, Protokół nr 2 z dnia 20.06.1985 r.

³² ADKK, TP KUL w Koszalinie, Księga Protokołów z zebrań członków zarządu 1984–1989, Protokół nr 2 z dnia 20.06.1985 r.

³³ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Księga Protokołów z zebrań członków zarządu 1984–1989, Protokół nr 9 z dnia 19.12.1985 r., nr 10 z dnia 16.01.1986 r.

³⁴ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Księga Protokołów z zebrań Zarządu Oddziału 1984–1989, Protokół nr 10 z dnia 16.01.1986 r.

(5 parafii), Białogardzie, Darłowie, DarłóWKu, Złocieńcu, Słupsku i Drawsku Pomorskim. Ponadto zorganizowano spotkania z grupami parafialnymi, np. TP KUL w Darłowie. W parafii katedralnej w Koszalinie prowadzono także działalność charytatywną oraz zorganizowano duszpasterstwo rodzin.

Zgodnie z planem działania zarząd oddziału wystąpił do bp. I. Jeża i ks. Jana Borzyszkowskiego o wyrażenie zgody na zorganizowanie 17 maja 1986 r. I Diecezjalnego Spotkania Łączników Parafialnych TP KUL³⁵. Odbyło się ono w dobrej atmosferze i przy sporej frekwencji. Uczestniczyło w nim 77 osób³⁶. W niespełna rok po rozpoczęciu oficjalnej działalności koszaliński oddział liczył na 25 września 1986 r. 973 członków³⁷, co świadczy o prężnej i wyteżonej pracy członków zarządu, entuzjazmie i energii, a w szczególności prezes G. Cwojdzńskiej. Nawiązała ona wiele kontaktów z księżmi dziekanami. Kontakty te miały na celu rozpropagowanie w parafiach informacji nt. KUL i nowo powstałego oddziału TP KUL. Zostały im wręczone materiały pomocnicze z wiadomościami o KUL dla lepszego dotarcia do parafian i zachęcenia ich do włączenia się w działalność na rzecz tej katolickiej uczelni. Należy tutaj wspomnieć: ks. Ryszarda Króla ze Słupska, ks. C. Borka z Białogardu, ks. Józefa Słomskiego z Kołobrzegu, ks. J. Borzyszkowskiego z Koszalin i o. J. Kamzela z Darłowa³⁸. Według danych na 31 grudnia 1986 r. liczba członków oddziału TP KUL wynosiła 1497³⁹, można więc mówić wciąż o tendencji wzrostowej oddziału, zwłaszcza jeżeli chodzi o lata 80. i 90. Jednakże XXI w. okazał się mniej obiecujący. Złożyło się na to wiele przyczyn, m.in. krążąca opinia nt. towarzystwa, że jest ono „martwym towarzystwem” składającym się w większości z osób starszych z problemami zdrowotnymi lub finansowymi. Młodzież w zasadzie nie wyrażała zainteresowania sprawami KUL i towarzystwa. Problemem był również brak zachęty i zrozumienia ze strony księży proboszczów pochłoniętych sprawami parafii i zasłaniających się brakiem czasu. Istniało także wśród wielu osób przekonanie, że KUL znajduje się bardzo daleko, a zatem potrzeby lokalnego Kościoła były niejako bardziej widoczne. Niektórzy katolicy odpowiedzialni za wychowanie i kształtowanie przyszłych pokoleń woleli składać dobrowolne ofiary np. na rzecz Wyższego Seminarium Duchownego (WSD) w Koszalinie lub na potrzeby konkretnych, tj. swoich parafii. Liczba członków TP KUL w latach jego funkcjonowania przedstawiała się następująco⁴⁰: 1985 – 60, 1986 – 1489, 1987 – 2289, 1988 – 2764,

³⁵ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Księga Protokołów z zebrań Zarządu Oddziału 1984–1989, Protokół nr 11 z dn. 24.02.1986 r.

³⁶ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Księga Protokołów z zebrań Zarządu Oddziału 1984–1989, Protokół nr 17 z dn. 22.05.1986 r.

³⁷ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Księga Protokołów z zebrań Zarządu Oddziału 1984–1989, Protokół nr 22 z dn. 25.09.1986 r.

³⁸ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Księga Protokołów z zebrań Zarządu Oddziału 1984–1989, Protokół nr 11 z dn. 24.02.1986 r.

³⁹ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Księga Protokołów z zebrań Zarządu Oddziału 1984–1989, Protokół nr 28 z dn. 31.12.1986 r. oraz załączniki do protokołów.

⁴⁰ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Segregator: Zestawienia i sprawozdania finansowe z lat 1984–2011, Sprawozdania z działalności koszalińskiego oddziału TP KUL.

1990 – 4358, 1991 – 4930, 1992 – 4991, 1993 – 4028⁴¹, 1994 – 4031, 1995 – 4007, 1996 – 4011, 1997 – 4024, 1998 – 3943, 1999 – 3952, 2000 – 3933, 2002 – 3875, 2004 – 3826, 2005 – 3796, 2006 – 3808, 2007 (maj)⁴², 2008 – 589, 2009 – 336.

Oddział koszaliński TP KUL zaczął prowadzić swoją działalność zgodnie z obowiązującym wówczas Statutem TP KUL z roku 1984 r. określającym cele i zadania towarzystwa. Podstawowym jego celem było szerzenie idei wyższych szkół katolickich oraz niesienie pomocy KUL zarówno w wymiarze finansowym, jak i moralnym.

W oparciu o Statut TP KUL koszaliński oddział towarzystwa zamierzał realizować swoje zadania poprzez:

- nawiązanie współpracy z biskupami, dziekanami i proboszczami poszczególnych parafii,
- nawiązanie kontaktów z absolwentami KUL mieszkającymi na terenie diecezji,
- współpracę z ZG TP KUL w Lublinie,
- współpracę z innymi instytucjami i stowarzyszeniami o charakterze społecznym i charytatywnym, krzewiącymi idee chrześcijańskie, moralne i etyczne,
- organizację spotkań z okazji Świąt Bożego Narodzenia i Wielkanocy,
- organizację spotkań łączników parafialnych (na początku miały być przeprowadzane w 3 wybranych rejonach diecezji),
- przeprowadzanie tzw. akcji jednających nowych członków KUL w dekanacie lub parafii w miarę możliwości z udziałem gości z Lublina,
- wyjazdy do parafii z odczytami, prelekcjami nt. KUL,
- rozprowadzanie pozycji książkowych, wydawnictw KUL, kalendarzy, biuletynów itp.,
- przeprowadzanie zbiórek pieniężnych na rzecz KUL, zbieranie składek członkowskich i odprowadzanie ich do Lublina,
- werbowanie nowych członków,
- kształtowanie świadomości członków TP KUL o potrzebie pogłębiania życia religijnego, kulturalnego i społecznego,
- cotygodniowe dyżury członków zarządu w siedzibie oddziału,
- spotkania członków zarządu co najmniej raz w miesiącu dla polepszenia jakości pracy oddziału, rozwiązywania bieżących problemów.

Zgodnie ze Statutem TP KUL z roku 1984 zarząd towarzystwa miał prawo do tworzenia oddziałów, jeżeli liczba członków na określonym obszarze wynosi co najmniej

⁴¹ W wyniku zmiany granic diecezji przybyło 377 członków z nowych parafii, tj. z Trzcianki, Piły i Krzyża, a 1372 członków przeszło do innych diecezji – Pelplina.

⁴² Dokonano dokładnej analizy kartotek członków i stwierdzono poważne zaległości we wpłatach zadeklarowanych składek. Nowy zarząd zdecydował, że należy urealnić stan liczbowy członków. Zgodnie z regulaminem TP KUL §18 członkowie zalegający ze spłatą zadeklarowanych składek co najmniej 3 lata podlegają skreśleniu. Kolejną przyczyną zmniejszenia się liczby członków była śmiertelność osób starszych, a młodych brakowało. Wielu członków zmieniło miejsce swojego zamieszkania lub też przeszło do innych diecezji po dwukrotnej zmianie terytorialnej diecezji koszalińsko-kołobrzesckiej. W roku 2007 zostało skreślonych w sumie 3182 członków. W rezultacie do 15.05.2010 r. ogółem ubyło 3499 osób, a przybyło zaledwie 14 nowych członków.

15⁴³, a utworzenie oddziału następowało na mocy uchwały Zarządu Głównego, w którego gestii należało również określenie terenu działalności oddziału oraz wyznaczenie jego siedziby. Oddział mógł także powstać z inicjatywy członków danego terenu⁴⁴. Natomiast wg statutu z roku 2005 Zarząd Główny Towarzystwa może tworzyć oddziały, jeśli liczba członków na danym terenie wynosi co najmniej 500 osób. W przypadku dekanatów, parafii i w środowiskach lokalnych są tworzone koła, gdy liczba członków wynosi co najmniej 15 osób. Stanowią one pomoc organizacyjną oddziałów i działają przez wybranych przedstawicieli, tzw. łączników parafialnych bądź też opiekunów – asystentów. Zasadniczym obowiązkiem członka było w miarę swoich możliwości regularne opłacanie składek członkowskich, tzw. deklaracji, stanowiących pomoc materialną dla potrzeb uczelni.

Przy parafii powoływani byli przez proboszcza asystenci ds. TP KUL i zarazem opiekunowie grupy parafialnej działający na podstawie upoważnienia. Ich zadaniem było czuwanie nad całością pracy grupy parafialnej, a przede wszystkim konsultowanie wszelkich poczynań ze swoim proboszczem. Utrzymywali stały kontakt z wierzniymi swojej parafii m.in. przez modlitwę, spotkania i dyżury. Ważną rolą łączników/opiekunów było przyjmowanie od członków składek członkowskich oraz werbowanie nowych członków. Ponadto udzielali oni informacji, utrzymywali stały kontakt z oddziałem TP KUL w diecezji, składali okresowe sprawozdania z działalności towarzystwa na swoim terenie. Współpracowali także z grupami TP KUL w innych parafiach i uczestniczyli w Spotkaniach Łączników Parafialnych TP KUL organizowanych przez oddział dwa razy do roku.

Dla potrzeb prawidłowego funkcjonowania oddziału towarzystwa powoływani byli przez biskupa ordynariusza księża asystenci ds. TP KUL jako opiekunowie w celu sprawowania opieki duszpasterskiej i czuwania nad prawidłową realizacją zadań wykonywanych przez członków oddziału w obszarze idei chrześcijańskich zgodnych z nauką Kościoła. W trakcie swojej działalności mieli oni kierować się przepisami zawartymi w Statucie TP KUL.

Księża asystenci ds. TP KUL w diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej: ks. dr J. Turkiel w okresie 1985–1999, powołany przez bp. I. Jeża, sprawujący także stanowisko wiceprezesa zarządu oddziału TP KUL; ks. dr Zygmunt Czaja w okresie 1999–2004, powołany przez bp. M. Gołębiewskiego⁴⁵; ks. dr T. Ceynowa w okresie 2004–2011, powołany przez bp. M. Gołębiewskiego⁴⁶.

Ważną formą działalności TP KUL na terenie diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej były prelekcje nt. KUL, nauki Kościoła w aspektach moralnych i społecznych przeprowadzane przez absolwentów uczelni oraz innych członków oddziału. Z tego też względu istniała tzw. lista prelegentów chętnych do głoszenia słowa podczas spotkań

⁴³ Statut TP KUL z dnia 10.10.1984 r., rozdział IX – Oddziały, §32.

⁴⁴ Statut TP KUL z dnia 10.10.1984 r., rozdział IX – Oddziały, §33.

⁴⁵ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Organizacja TP KUL na terenie DKK, Decyzja bpa ordynariusza o mianowaniu na opiekuna TP KUL z dn. 15.01.1999 r.

⁴⁶ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Organizacja TP KUL na terenie DKK, Decyzja bpa ordynariusza o mianowaniu na opiekuna TP KUL z dn. 23.02.2004 r.

w parafiach. Na początku roku 1987 lista ta była bardzo skromna. Znajdowały się bowiem na niej zaledwie nazwiska czterech osób: ks. Zdzisława Kroplewskiego, ks. Lucjana Dolnego oraz J. i H. Szymańskich⁴⁷. Natomiast już w marcu do listy prelegentów dołączyli również: ks. dr J. Turkiel, ks. Palmowski, ks. wicerektor WSD Antoni Kloska oraz ówczesne studentki TP KUL E. Barańska i L. Kubicka⁴⁸.

W okresie swojej działalności w latach 1984–2011 koszaliński oddział TP KUL wykorzystywał różnorodne formy działania i współpracy, m.in. spotkania i prelekcje, odczyty organizowane przez członków TP KUL w wybranych parafiach podczas niedzielnych Eucharystii, które miały na celu zachęcić wiernych do wspierania KUL i jego inicjatyw, głównie poprzez niesienie pomocy finansowej. Przyniosły one wiele owoców w postaci nowych członków deklarujących określoną kwotę na rzecz KUL. Pewną formą wspierania KUL, oprócz składek dokonywanych przez członków towarzystwa, były zbiórki pieniężne przeprowadzane w każdej parafii na terenie diecezji całego kraju w okresie Świąt Bożego Narodzenia oraz Zmartwychwstania Pańskiego, a także zbiórki letnie, czerwcowe, jesienne. Dla przykładu można przytoczyć tutaj zestawienie z roku 1998 ilustrujące realizację zbiórek na tacę ogółem w diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej (tab. 1).

Tab. 1. Zestawienie wpływów parafialnych na rzecz KUL w diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej za rok 1998⁴⁹ (w zł)

Taca z Bożego Narodzenia 1997	Taca Wielkanocna 1998	Taca letnia 1998	Zbiórka czerwcową 1998	Zbiórka jesienna 1998	Ofiary i zaległości	Ogółem
75969,70	75040,04	54002,52	23063,06	24976,64	4555,00	262615,98

Źródło: ADKK, TP KUL w Koszalinie, Segregator: Zestawienia i sprawozdania finansowe TP KUL w Koszalinie w latach: 1984–2011, zestawienie wpływów z dn. 1.03.1999 r.

Ofiarność poszczególnych parafii była bardzo zróżnicowana pod względem kwot pieniężnych, od kilkunastu złotych do kilku tysięcy, a nawet były parafie, które nie wykazały żadnej aktywności pod tym względem⁵⁰. Takie zróżnicowanie było powodowane ogólnym zubożeniem społeczeństwa ze względu na istniejące bezrobocie. Różnorodność ofiar pieniężnych zależała również od wielkości danej parafii oraz terenu, na którym się znajdowała, warunków społecznych, gospodarczych, od świadomości i wiedzy o potrzebie kształcenia osób kierujących się określonymi wartościami mo-

⁴⁷ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Księga Protokołów z zebrań Zarządu Oddziału 1984–1989, Protokół nr 1/87 z dn. 17.01.1987 r.

⁴⁸ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Księga Protokołów z zebrań Zarządu Oddziału 1984–1989, Protokół nr 2/87 z dn. 13.03.1987 r.

⁴⁹ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Segregator: Zestawienia i sprawozdania finansowe z lat 1984–2011, Zestawienie wpływów z dn. 1.03.1999 r.

⁵⁰ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Segregator: Zestawienia i sprawozdania finansowe z lat 1984–2011, Sprawozdania z działalności TP KUL w Koszalinie.

ralnymi wynikającymi z wiary, zaangażowania wiernych w sprawy Kościoła, a także bardzo często ogólnej ignorancji społecznej pod tym względem.

Jednym z najważniejszych zadań towarzystwa było wsparcie finansowe KUL w celu zaradzenia jego najpilniejszym potrzebom. Wsparcie takowe odbywało się poprzez zbieranie składek członkowskich. Były one dobrowolnie zadeklarowane przez każdego członka towarzystwa według jego możliwości finansowych. Realizacja składek członkowskich w diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej odbywała się sukcesywnie, choć nie obywało się to bez pewnych trudności, głównie z powodu braku kartotek członków towarzystwa. Prezes oddziału koszalińskiego wielokrotnie zwracała się do ZG TP KUL w Lublinie o przesłanie przez zarząd żądanych kartotek w celu dokonywania odpowiednich wpisów. Jednakże jej prośba pozostawała bez odpowiedzi przez okres ok. 3 lat. Dlatego też pojawiały się liczne nieporozumienia z tym związane. Wpisy nie były dokonywane na bieżąco lub też pojawiały się podwójne wpisy członków towarzystwa.

Składki członkowskie zbierane były przez łączników parafialnych i przekazywane następnie do biura zarządu koszalińskiego oddziału. Można je było także uiszczać bezpośrednio w biurze podczas cotygodniowych dyżurów członków zarządu lub podczas spotkań na parafiach. W okresie swojej działalności koszaliński oddział wykazał następujące sumy pieniężne na rzecz KUL⁵¹, które pokazano w tab. 2.

Tab. 2. Kwoty pieniężne dokonywane przez członków TP KUL w poszczególnych latach (w zł)⁵²

Lp.	Rok	Suma składek zadeklarowanych	Suma składek wpłaconych	Sumy przekazane do ZG TP KUL
1	1986	–	21490,85	18405,55
2	1987	18850	18940,70	15505,29
3	1988	24513,30	2384 065	–
4	1991	81920	2008553,63	1660842,63
5	1992	144970	14422,90	13465,90
6	1993	25813	120036	93950,80
7	1994	20141,60	151336,80	147181,40
8	1995	16200	16447,63	14147,60
9	1996	–	17718,59	–
10	1997	–	18100,53	17989,05
11	1998	–	20536	18001,34
12	1999	–	22752,87	–
13	2000	–	18507,29	–

⁵¹ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Segregator: Zestawienia i sprawozdania finansowe z lat 1984–2011.

⁵² 1 stycznia 1995 r. w Polsce nastąpiła reforma monetarna, która wprowadziła nową jednostkę pieniężną „1 złoty” o symbolu PLN, zastępując „starego złotego” (PLZ). Jeden złoty stanowił równowartość 10 tys. starych złotych. Denominacja była skutkiem panującej w Polsce w latach 1989–1990 hiperinflacji.

14	2006	–	7074,62	4660,62
15	2007	–	7074,60	4660,62
16	2008	–	7679	–
17	2009	–	4710	–
18	2010	–	3942	–

Źródło: ADKK, TP KUL w Koszalinie, Segregator: Zestawienia i sprawozdania finansowe z lat 1984–2011.

Przez cały okres funkcjonowania działalność członków zarządu koszalińskiego oddziału TP KUL wyrażała się w: comiesięcznych zebraniach członków zarządu podsumowujących i ukierunkowujących pracę oddziału, spełnianiu podjętych ról w pracy biura oddziału i pomocy, także materialnej, organizowaniu planowych akcji TP KUL na terenie diecezji, stałym współdziałaniu prezesa z duchowieństwem wszystkich szczebli, ciągłej współpracy zarządu z łącznikami parafialnymi TP KUL, kontaktach z diecezjalnymi uczelniami katolickimi: WSD, Wyższym Instytutem Wiedzy Religijnej (WIWR), Wydziałem Teologicznym Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (WT UAM), Uniwersytetem Szczecińskim (US) oraz kontaktach z ZG TP KUL w Lublinie.

W roku 1988 współpraca koszalińskiego oddziału towarzystwa z duchowieństwem opierała się na stałych kontaktach roboczych prezesa z bp. I. Jeżem zatwierdzającym i koordynującym pracę oddziału w diecezji. Ponadto oddział poprzez prezesa współdziałał również z kurią biskupią, przede wszystkim z ks. dr. J. Turkiem jako opiekunem duszpasterskim i współorganizatorem wielu inicjatyw i akcji. Należy tutaj wspomnieć również o współpracy zarządu oddziału z księżmi dziekanami i proboszczami parafii w celu szerzenia idei TP KUL, informacji o akcjach przeprowadzanych przez towarzystwo⁵³. Oddział współdziałał także z wiernymi świeckimi za pośrednictwem łączników parafialnych biorących udział dwa razy w roku w Diecezjalnych Spotkaniach Łączników, organizujących grupy TP KUL i w razie potrzeb zapraszających do parafii prezesa lub prelegentów⁵⁴.

Celem wszystkich akcji organizowanych przez oddział w latach 1985–1988 było tworzenie więzi między wiernymi diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej poprzez systematyczne kontakty, które miały odbudować wzajemne zaufanie i poczucie jedności w Kościele oraz solidarności społecznej. Należało także pogłębić wśród ludzi świadomość obowiązku osobistego uczestnictwa w Kościele oraz odpowiedzialności moralnej i materialnej za Kościół katolicki w Polsce, w tym KUL i inne uczelnie katolickie, zwłaszcza w diecezji, tj. WSD, WIWR, WT UAM i US. Innym celem było przyspieszenie intelektualnego rozwoju i poszerzenie wiedzy członków towarzystwa poprzez częsty kontakt ze słowem głoszonym i pisanym, dotyczącym znaczenia i dorobku naukowego

⁵³ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Segregator: Zestawienia i sprawozdania finansowe z lat 1984–2011, Sprawozdanie z działalności koszalińskiego oddziału TP KUL, 18.03.1989 r.

⁵⁴ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Segregator: Zestawienia i sprawozdania finansowe z lat 1984–2011, Sprawozdanie z działalności koszalińskiego oddziału TP KUL, 18.03.1989 r.

KUL i uczelni diecezjalnych. Znaczącą rolę akcji i inicjatyw przeprowadzanych przez oddział było również uświęcanie członków TP KUL, a tym samym ich rodzin, parafii poprzez pomoc duchową i troskę o ich wewnętrzną formację, pobudzanie i ożywienie ich wiary, pełnego zawierzenia Bogu i czynnej miłości na co dzień.

W omawianym okresie oddział podjął także pewne działania własne, które wyrażone zostały⁵⁵ poprzez zorganizowanie Diecezjalnego Spotkania Łączników Parafialnych TP KUL – dwa razy w ciągu roku. Zainicjowała je wiosną 1986 r. prezes oddziału przy aprobachie pasterza diecezji I. Jeża i od tamtej pory stały się tradycyjną bardzo ważną formą łączności, różnorodnej współpracy pomiędzy zarządem oddziału i łącznikami, łącznikami między sobą i pośrednio między oddziałem a duchowieństwem.

Organizacja tych spotkań spoczywała przede wszystkim na prezesie oddziału i dotyczyła ustalenia terminu i programu z biskupem, wiceprezesem oddziału, łącznikami i proboszczami. Program takiego spotkania zawierał zawsze elementy stałe takie jak: religijny (modlitwa, śpiew, Msza św. z homilią), informacyjny (sprawozdanie prezesa z działalności oddziału, łączników z działalności w parafiach) i dyskusyjny (nad wspólnymi akcjami w diecezji, rozwiązywaniem napotykanymi trudnościami, nowymi inicjatywami i pomysłami itp.). Od roku 1987 odbywał się także corocznie wspólny opłatek dla członków TP KUL z Koszalina. Ponadto członkowie oddziału brali czynny udział w akcjach parafialnych, które polegały na wyjazdach członków do konkretnych parafii na zaproszenie proboszcza lub łącznika. Najpierw należało ustalić z prezesem termin, program i miejsce⁵⁶ spotkania. Ich przebieg bywał bardzo różny, najczęściej z udziałem w co najmniej jednej Mszy św. i ze słowem o KUL oraz TP KUL, potem lub w międzyczasie udział w spotkaniu z grupą parafialną TP KUL w salce parafialnej, z określonym tematem. W roku 1988 w akcjach parafialnych wzięło udział 6 osób, w tym 4 księża absolwentów KUL i 2 osoby świeckie – niektóre osoby uczestniczyły wielokrotnie w takiej akcji. Kilka parafii, np. Darłowo, Polanów, Jezierzycy i Łeba, corocznie zapraszały członków TP KUL do siebie.

Koszaliński oddział towarzystwa udzielał się także w sprawach diecezjalnych poprzez udział w Diecezjalnej Radzie Duszpasterskiej G. Cwojdzkiej, która jako członek tejże rady często przedstawiała sprawy TP KUL w diecezji. Oddział także stanowił cenną pomoc w rozpropagowywaniu akcji „cegiełek” na budowę Instytutu Jana Pawła II w Lublinie.

W pierwszych latach działalności członkowie TP KUL w Koszalinie brali regularnie udział w różnych uroczystościach i wydarzeniach związanych z życiem diecezji. Uczestniczyli w uroczystych inauguracjach roku akademickiego w seminarium i WIWR, a potem WT UAM i US. Wzięli udział w uroczystościach koronacyjnych cudownej figury Matki Boskiej Bolesnej w Skrzatuszu 18 września 1988 r., uczestniczyli w procesji z darami, ufundowawszy własny dar *Mszał łaciński* przywieziony

⁵⁵ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Segregator: Zestawienia i sprawozdania finansowe z lat 1984–2011, Sprawozdanie z działalności koszalińskiego oddziału TP KUL, 18.03.1989 r.

⁵⁶ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Segregator: Zestawienia i sprawozdania finansowe z lat 1984–2011, Sprawozdanie z działalności koszalińskiego oddziału TP KUL, 18.03.1989 r.

przez prezesa z Włoch⁵⁷. Zapraszano ich także na uroczyste wręczenie przez biskupa ordynariusza odznaczeń papieskich dla zasłużonych działaczy katolickich w diecezji. Byli też częstymi gośćmi podczas spotkań wigilijnych w WSD. Ponadto członkowie oddziału wzięli również udział w akcjach o zasięgu ogólnopolskim, m.in. jubileuszu 65-lecia TP KUL w Lublinie i 70-lecia KUL, corocznej pielgrzymce członków TP KUL na Jasną Górę.

W 1994 r. przypadła 10. rocznica działalności koszalińskiego oddziału towarzystwa. Z tej okazji 27 listopada 1994 r. zorganizowano uroczyste Diecezjalne Spotkanie Łączników Parafialnych w Koszalinie⁵⁸ połączone z nadaniem oddziałowi imienia patrona św. Ignacego Loyoli oraz poświęceniem tablicy pamiątkowej z płaskorzeźbą głowy patrona wykonanej przez koszalińskiego rzeźbiarza Zygmunta Wujka. Spotkanie rozpoczęło się uroczystą Mszą św. w koszalińskiej katedrze sprawowaną przez ordynariusza diecezji C. Domina w asyście ks. dyr. ZG TP KUL Janusza Stępniaka, ks. rektora WSD Z. Kroplewskiego, ks. prof. Romualda Jankiewicza oraz ks. R. Kierzkowskiego. We Mszy św. uczestniczyli również inni zaproszeni goście z Lublina: prorektor KUL prof. Stanisław Kiczuk i prof. Stanisław Olszak⁵⁹. ZG TP KUL w Lublinie przyznał 2 złote odznaki rektora KUL: dla bp. I. Jeża i G. Cwojdzńskiej.

Bardzo ważnym zadaniem podjętym na zebraniu zarządu oddziału 12 lipca 1993 r. było założenie Stowarzyszenia Absolwentów KUL Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej⁶⁰ na wzór już istniejących w Warszawie i Puławach. G. Cwojdzńska postanowiła zwrócić się z prośbą do dziekanów za pośrednictwem kurii biskupiej, do proboszczów parafii o pomoc w odnalezieniu absolwentów. Wystosowała wiele apeli, pism w tej sprawie, także do ks. rektora KUL prof. dra hab. Andrzeja Szostka, lecz bez większego powodzenia. Przez 10 lat nie udało się zorganizować takiego spotkania. W roku 2003 oddział dysponował zaledwie 18 nazwiskami absolwentów zarówno księży, jak i świeckich, choć bez wątplenia było ich więcej. Dzięki intensywnej pracy prezesa oddziału, ponawianych apeli i zaproszeń głównie w lokalnym dodatku do *Gościa Niedzielnego – Wierzę*, np. apel z 23 maja 2004 r., liczba znanych absolwentów wzrosła (17 księży i 62 świeckich).

Z okazji uroczystych obchodów 20. rocznicy istnienia koszalińskiego TP KUL zorganizowano pierwsze spotkanie absolwentów KUL z diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej 19 czerwca 2004 r. honorowy patronat nad zjazdem objął bp senior I. Jeż. W zjeździe absolwentów wzięło udział ok. 40 osób, głównie z Koszalina. Uczestniczyli w nim m.in.: bp I. Jeż, ks. T. Ceynowa, ks. Tomasz Tomaszewski, ks. Romuald Kunicki, ks. R. Kierzkowski. Spotkanie rozpoczęło się Mszą św., następnie pod tablicą patrona oddziału św. I. Loyoli złożono kwiaty, a dalsza część zjazdu odbyła się w sali

⁵⁷ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Wywiad z G. Cwojdzńską z dn. 15.10.2016 r.

⁵⁸ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Segregator: Zestawienia i sprawozdania finansowe z lat 1984–2011, Sprawozdanie z działalności koszalińskiego oddziału TP KUL za okres: 1.06.1990–31.05.1996.

⁵⁹ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Księga Protokołów z zebrań Zarządu Oddziału 1990–1995, Protokół z uroczystości 10-lecia Oddziału TP KUL w Koszalinie z dn. 27.11.1994.

⁶⁰ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Księga Protokołów z zebrań Zarządu Oddziału 1990–1995, Protokół nr 34 z dnia 12.07.1993 r.

parafialnej przy ul. B. Chrobrego 7. Kolejne spotkania odbywały się co roku z okazji Świąt Bożego Narodzenia i Wielkanocy.

U schyłku swego funkcjonowania zarząd oddziału zorganizował kolejne Diecezjalne Spotkanie Jubileuszowe Łączników i Absolwentów KUL 7 grudnia 2008 r. z okazji 85-lecia TP KUL oraz 25-lecia istnienia koszalińskiego oddziału. Ponadto udało się zorganizować w 2007 r. dwa spotkania zainicjowane przez prezesa oddziału poza Koszalinem. Jedno z nich odbyło się 12 maja 2007 r. w Szczecinku dzięki wydatnej pomocy organizacyjnej ks. płk. WP Stanisława Bładka z Koszalina i Marii Pietras ze Szczecinka, członka zarządu. Celem spotkania było omówienie sytuacji KUL i innych uczelni katolickich oraz TP KUL w Polsce oraz bliższego współdziałania absolwentów KUL w obronie podstawowych wartości. Było to III Diecezjalne Spotkanie Absolwentów KUL⁶¹, któremu patronował bp senior I. Jeż oraz ks. prof. Jarosław Popławski z KUL. Przy tej okazji został wręczony G. Cwojdzńskiej medal za zasługi dla KUL i wieloletnią bezinteresowną pracę na rzecz TP KUL⁶². Kolejne spotkanie z sympatykami i członkami TP KUL odbyło się w listopadzie 2007 r. w Połczynie-Zdroju, w sali parafii pw. św. Józefa. W spotkaniu oprócz prezesa oddziału i J. Grobelnej uczestniczył ks. dr T. Tomaszewski z WSD w Koszalinie⁶³.

Natomiast na terenie parafii katedralnej w Koszalinie tradycyjnie odbyły się diecezjalne spotkania opłatkowe łączników, absolwentów i sympatyków TP KUL: 16 grudnia 2007 r., 7 grudnia 2008 r. i 9 stycznia 2010 r. oraz spotkanie wielkanocne z członkami oddziału mieszkającymi w Koszalinie 18 kwietnia 2009 r.⁶⁴ Spotkania te rozpoczynały się zawsze Mszą św., brali w nich udział biskup, proboszcz parafii katedralnej, zaproszeni księża – absolwenci KUL i goście (np. ks. Józef Kwieciński).

Aktywność członków zarządu oddziału była widoczna w życiu parafii katedralnej, m.in. udział w uroczystościach związanych z urodzinami i imieninami bp. I. Jeża, uroczystym ingresie nowego biskupa diecezjalnego E. Dajczaka. Uczestniczyli w pożegnaniu bp. Tadeusza Werno, który przeszedł na emeryturę w 2007 r. Wzięli udział w pogrzebie śp. kardynała nominata I. Jeża 23 października 2007 r. Z okazji 80. rocznicy urodzin G. i A. Cwojdzńskich członkowie zarządu uczestniczyli w uroczystości zorganizowanej w Teatrze „Dialog”. Inne wydarzenia, w których brali udział, to pożegnanie ks. proboszcza Tadeusza Piaseckiego, a następnie powitanie nowego proboszcza parafii katedralnej ks. Antoniego Tofila oraz imieniny bp. E. Dajczaka.

Szczególnie ważną formą działalności koszalińskiego oddziału były spotkania wyjazdowe członków zarządu do parafii znajdujących się w granicach diecezji na zaproszenie łączników parafialnych, w porozumieniu z proboszczem danej parafii. Spotyka-

⁶¹ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Segregator: Zestawienia i sprawozdania finansowe z lat 1984–2011, Sprawozdanie z działalności koszalińskiego oddziału TP KUL za okres 2007–2010.

⁶² ADKK, TP KUL w Koszalinie, Segregator: Zestawienia i sprawozdania finansowe z lat 1984–2011, Sprawozdanie z działalności koszalińskiego oddziału TP KUL za okres 2007–2010.

⁶³ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Segregator: Zestawienia i sprawozdania finansowe z lat 1984–2011, Sprawozdanie z działalności koszalińskiego oddziału TP KUL za okres 2007–2010.

⁶⁴ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Segregator: Zestawienia i sprawozdania finansowe z lat 1984–2011, Sprawozdanie z działalności koszalińskiego oddziału TP KUL za okres 2007–2010.

ło się to z różnym oddźwiękiem ze strony księży, poczynając od akceptacji pomysłu zorganizowania takiego spotkania, a kończąc na niechęci i braku zrozumienia dla inicjatyw podejmowanych przez członków towarzystwa. Tłumaczeniem było: brak grupy członków TP KUL w parafii albo brak zainteresowania ze strony ludzi, którzy „są w TP KUL, ale chyba nie przychodzą na spotkania”⁶⁵. Pomimo tych wszystkich trudności członkowie zarządu odbyli szereg spotkań, prelekcji oraz rozmów nt. KUL, TP KUL i ich roli w krzewieniu i rozwijaniu postaw chrześcijańskich wśród społeczeństwa. Na zaproszenie o. J. Kamzeli z Darłowa G. Cwojdzńska udała się tam z prelekcją nt. KUL, TP KUL oraz do grup TP KUL⁶⁶ 16 listopada 1986 r. Kolejną wizytę prezes oddziału złożyła 5 września 1987 r. w parafii pw. św. Antoniego Padewskiego w Jezierzycach., gdzie po mszach św. o godz. 9:00 i 10:30 spotkała się z parafianami. Celem spotkania było zapoznanie wiernych z historią KUL i działalnością TP KUL. Jego efektem były deklaracje nowych członków⁶⁷. Podobne spotkanie odbyło się 4 października 1987 r. w parafii pw. św. Józefa Rzemieślnika w Koszalinie. Dalsze spotkania odbyły się 21 lutego 1988 r. w Łebie, w którym uczestniczył ks. J. Turkiel, oraz w Jezierzycach, dokąd udał się ze swoim odczytem pt. *Praca w encyklikach papieskich* H. Szymański⁶⁸. Prezes oddziału ponownie udała się do Jezierzyc na zaproszenie T. Łukaszewicza 11 września 1988 r. Tematem prelekcji był KUL i TP KUL oraz bohaterscy rektorzy z 1918 r. i 1944 r.⁶⁹ Następnie w Polanowie 17 marca 1992 r. odbyło się spotkanie G. Cwojdzńskiej i R. Napiórkowskiej z rodzinami ministrantów. Myślą przewodnią było powołanie do seminarium oraz cel i działanie KUL, przedstawienie idei ks. Idziego Radziszewskiego – wiedza, rozum, postawy katolickie, argumenty dla Kościoła i Narodu, uniwersytet, ale i my w TP KUL⁷⁰. Na spotkaniu prezesa oddziału z członkami TP KUL z dekanatu Połczyn-Zdrój 20 lutego 2000 r. w kościele pw. Niepokalanego Poczęcia NMP zostały poruszone sprawy dotyczące rozwoju koszalińskiego oddziału towarzystwa, możliwości i organizacja jego dalszej działalności. Omówiono także cele spotkań w parafiach i przedstawiono historię KUL i zadania związane z katolickimi uczelniami⁷¹.

W dalszym okresie działalności G. Cwojdzńska odwiedziła m.in. parafię w Małechowie w dekanacie Sławno oraz w Słupsku pw. Najświętszego Serca Jezusowego.

⁶⁵ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Notatki osobiste prezesa TP KUL p. G. Cwojdzńskiej, Zeszyt nr 3, 1992–1999.

⁶⁶ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Księga Protokołów z zebrań Zarządu Oddziału 1984–1989, Protokół nr 24/86 z dn. 14.11.1986 r.

⁶⁷ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Księga Protokołów z zebrań Zarządu Oddziału 1984–1989, Protokół nr 12/87 z dn. 12.10.1987 r.

⁶⁸ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Księga Protokołów z zebrań Zarządu Oddziału 1984–1989, Protokół nr 3/88 z dn. 8.03.1988 r.

⁶⁹ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Księga Protokołów z zebrań Zarządu Oddziału 1984–1989, Protokół nr 8/88 z dn. 21.09.1988 r.

⁷⁰ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Notatki osobiste prezesa TP KUL p. G. Cwojdzńskiej, Zeszyt nr 3, 1992–1999.

⁷¹ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Notatki osobiste prezesa TP KUL p. G. Cwojdzńskiej, Zeszyt nr 4, 1999–2004.

Obie wizyty odbyły się 2 kwietnia 2004 r. w towarzystwie ks. T. Ceynowy. Spotkanie w Malechowie z ks. Grzegorzem Fąsem dotyczyło Kościoła i hierarchii kościelnej, prac remontowych w parafii. Natomiast w Słupsku podczas spotkania z ks. dziekanem Franciszkiem Puchalskim rozmowy toczyły się nt. życia diecezji, m.in. wyboru nowego biskupa, spraw absolwentów KUL itp.⁷² Podczas innego spotkania w Połczynie-Zdroju z absolwentami KUL, 21 października 2004 r., obecnych było troje z pięciu absolwentów⁷³. Kolejna wizyta G. Cwojdzńskiej i ks. T. Ceynowy miała miejsce 17 listopada 2004 r. w Szczecinku. Było to kolejne spotkanie z absolwentami KUL, w którym uczestniczyło pięć osób. Poruszone zostały następujące problemy: kontaktu, ciągłej informacji, więzi, spotkań w grupach w miastach i dekanatach diecezji. Wskazano konieczność wzajemnego dzielenia się doświadczeniami, kultywowania przyjaźni i tradycji oraz współdziałania na płaszczyźnie przyjacielskiej i społecznej poprzez niesienie pomocy potrzebującym oraz intelektualnej za pomocą prelekcji⁷⁴. Kolejne spotkanie prezesa z absolwentami KUL odbyło się 23 września 2007 r. w parafii pw. Przemienienia Pańskiego w Mielnie⁷⁵. 12 listopada 2007 r. w parafii pw. św. Józefa Oblubieńca NMP w Połczynie-Zdroju prezes koszalińskiego oddziału po raz kolejny spotkała się z absolwentami KUL⁷⁶.

W roku 2008 oddział obchodził 25-lecie działalności. Jubileuszowe spotkanie odbyło się 7 grudnia 2008 r. w Koszalinie. Rozpoczęło się Mszą św. w koszalińskiej katedrze w intencji KUL i TP KUL, celebrowaną przez pasterza diecezji E. Dajczaka. Gośćmi byli ks. prał. Józef Potyrała oraz absolwent KUL Jerzy Dudź, dyrektor Muzeum Regionalnego w Szczecinku. Podczas spotkania okolicznościowy wykład nt. powstania i pracy KUL oraz wydziału teologicznego wygłosił ks. T. Ceynowa⁷⁷.

Ostatnie spotkanie członków towarzystwa odbyło się 19 czerwca 2011 r. Tradycyjnie rozpoczęło się Mszą św. w kościele pw. św. Józefa Oblubieńca NMP w Koszalinie, sprawowaną przez bpa E. Dajczaka. Uczestniczyło w nim 29 osób. Prezes oddziału poinformowała zebranych o decyzji zamknięcia oddziału podjętej przez ZG TP KUL w Lublinie.

⁷² ADKK, TP KUL w Koszalinie, Notatki osobiste prezesa TP KUL p. G. Cwojdzńskiej, Zeszyt nr 4, 1999–2004.

⁷³ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Notatki osobiste prezesa TP KUL p. G. Cwojdzńskiej, Zeszyt nr 4, 1999–2004.

⁷⁴ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Notatki osobiste prezesa TP KUL p. G. Cwojdzńskiej, Zeszyt nr 4, 1999–2004.

⁷⁵ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Notatki osobiste prezesa TP KUL p. G. Cwojdzńskiej, Zeszyt nr 5, 2004–2011.

⁷⁶ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Notatki osobiste prezesa TP KUL p. G. Cwojdzńskiej, Zeszyt nr 5, 2004–2011.

⁷⁷ ADKK, TP KUL w Koszalinie, Księga Protokołów z zebrań Zarządu Oddziału 2006–2011, Protokół z pożegnalnego spotkania z dn. 19.06.2011 r.

Zakończenie

Od początku tworzenia swoich struktur zarząd oddziału borykał się z wieloma trudnościami, m.in. brakiem własnej siedziby i jej wyposażenia. Często spotykał się z niezrozumieniem ze strony duchowieństwa dla podejmowanych inicjatyw, np. fiaskiem niekiedy kończyły się próby przeprowadzenia akcji jednajęcej KUL ze świeckimi na terenie określonego dekanatu. Przez kilka lat nie udało się ustalić nazwisk absolwentów KUL z terenu diecezji, pomimo apeli, próśb kierowanych do proboszczów, na czym szczególnie zależało prezes oddziału TP KUL. Dużym problemem dla zarządu był przez kilka lat brak kartotek z nazwiskami członków i dokonywanych przez nich wpłat. Wynikały z tego powodu nieścisłości w zapisach i trudno było w ten sposób ustalić wiarygodne dane dotyczące faktycznej liczby członków oraz uiszczanych przez nich składek. Innym problemem był mały odzew ze strony ludzi młodych, którzy nie chcieli wstępować w szeregi towarzystwa, absolwenci nie wykazywali zainteresowania w nawiązywaniu więzi z macierzystą uczelnią poprzez towarzystwo. Jednakże pomimo napotykanym trudności oddział realizował swoje zadania statutowe poprzez prelekcje, odczyty, wizyty w parafiach w celu przybliżenia wiernym idei KUL, jego historii i znaczenia. Podejmował też wiele własnych inicjatyw, np. spotkania opłatkowe lub wielkanocne dla członków oddziału TP KUL w Koszalinie. Organizował Diecezjalne Spotkania Łączników Parafialnych, na początku w trzech wybranych miejscowościach, w czasie późniejszym już tylko w jednej raz do roku. Współpracował z Klubem Inteligencji Katolickiej przy organizacji Dni Kultury Chrześcijańskiej. Była to wszechstronna działalność podejmowana dla większego poczucia odpowiedzialności za Kościół i Ojczyznę.

W momencie, gdy został utworzony oddział koszaliński, diecezja koszalińsko-kołobrzeska była wciąż na etapie formowania się. Wiele w niej trzeba było zorganizować od podstaw, dużo istniało problemów lokalnych związanych z budowaniem i remontowaniem kościołów, powstawaniem nowych parafii itp. Wszystko to miało wpływ także na rozwój i funkcjonowanie towarzystwa na tym terenie. Oczywiście się zdawało, że priorytetem były sprawy związane z duszpasterstwem lokalnym, spychając niejako KUL na plan dalszy. Ponadto istotną sprawą była mentalność i sposób postrzegania spraw religii i wiary przez ludność zamieszkałą na terenie diecezji. Była to głównie ludność napływowa z różnych stron kraju, niekiedy różniąca się pod względem obyczajów i praktyk religijnych.

Bibliografia

- Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. TP KUL w Koszalinie. Dokumenty założycielskie. Wyciąg z uchwały nr 204 p. 2 ZG TP KUL w Lublinie z dnia 15.04.1983 r.
- Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. TP KUL w Koszalinie. Dokumenty założycielskie. Pismo ZG TP KUL w Lublinie do Wojewody w Koszalinie, L. dz. 1688/83/ZG z dn. 13.06.1983 r.
- Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. TP KUL w Koszalinie. Dokumenty założycielskie. Pismo ZG TP KUL w Lublinie do Wojewody w Koszalinie. Szczegółne uzasadnienie prośby w sprawie utworzenia diecezjalnych TP KUL w Polsce, 1–2.
- Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. TP KUL w Koszalinie. Dokumenty założycielskie. Pismo Wojewody Koszalińskiego do ZG TP KUL w Lublinie nr SW.II.6010-2/92/83 z dnia 28.07.1983 r.
- Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. TP KUL w Koszalinie. Dokumenty założycielskie. Pierwsze lata istnienia Oddziału TP KUL w Koszalinie. Wspomnienia inicjatorki.
- Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. TP KUL w Koszalinie. Dokumenty założycielskie. Wywiad z G. Cwojdziańską przeprowadzony w dniu 15.10.2016 r.
- Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. TP KUL w Koszalinie. Segregator: Korespondencja z TP KUL w Lublinie. Odpis z protokołu nr 291, pkt. 5 z zebrania ZG TP KUL w dniu 16.03.2011 r.
- Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. TP KUL w Koszalinie. Segregator: Korespondencja z TP KUL w Lublinie. Pismo do ZG TP KUL z dnia 13.05.2011 r.
- Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. TP KUL w Koszalinie. Księga Protokołów z zebrań członków zarządu 1984–1989. Protokół nr 1 z dnia 16.08.1983 r.
- Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. TP KUL w Koszalinie. Księga Protokołów z zebrań członków zarządu 1984–1989. Protokół nr 2 z dnia 12.12.1984 r.
- Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej, TP KUL w Koszalinie, Księga Protokołów z zebrań członków zarządu 1984–1989, Protokół nr 2 z dnia 20.06.1985 r.
- Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. TP KUL w Koszalinie. Księga Protokołów z zebrań członków zarządu 1984–1989. Protokół nr 9 z dnia 19.12.1985 r., nr 10 z dnia 16.01.1986 r.
- Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. TP KUL w Koszalinie. Księga Protokołów z zebrań Zarządu Oddziału 1984–1989. Protokół nr 10 z dnia 16.01.1986 r.
- Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. TP KUL w Koszalinie. Księga Protokołów z zebrań Zarządu Oddziału 1984–1989. Protokół nr 11 z dn. 24.02.1986 r.
- Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. TP KUL w Koszalinie. Księga Protokołów z zebrań Zarządu Oddziału 1984–1989. Protokół nr 17 z dn. 22.05.1986 r.
- Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. TP KUL w Koszalinie. Księga Protokołów z zebrań Zarządu Oddziału 1984–1989. Protokół nr 22 z dn. 25.09.1986 r.
- Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. TP KUL w Koszalinie. Księga Protokołów z zebrań Zarządu Oddziału 1984–1989. Protokół nr 28 z dn. 31.12.1986 r. oraz załączniki do protokołów.
- Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. TP KUL w Koszalinie. Księga Protokołów z zebrań Zarządu Oddziału 1984–1989. Protokół nr 1/87 z dn. 17.01.1987 r.
- Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. TP KUL w Koszalinie. Księga Protokołów z zebrań Zarządu Oddziału 1984–1989. Protokół nr 2/87 z dn. 13.03.1987 r.

- Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. TP KUL w Koszalinie. Księga Protokołów z zebrań Zarządu Oddziału 1990–1995. Protokół z uroczystości 10-lecia Oddziału TP KUL w Koszalinie z dn. 27.11.1994.
- Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. TP KUL w Koszalinie. Księga Protokołów z zebrań Zarządu Oddziału 1990–1995. Protokół nr 34 z dnia 12.07.1993 r.
- Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. TP KUL w Koszalinie. Księga Protokołów z zebrań Zarządu Oddziału 1984–1989. Protokół nr 24/86 z dn. 14.11.1986 r.
- Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. TP KUL w Koszalinie. Księga Protokołów z zebrań Zarządu Oddziału 1984–1989. Protokół nr 12/87 z dn. 12.10.1987 r.
- Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. TP KUL w Koszalinie. Księga Protokołów z zebrań Zarządu Oddziału 1984–1989. Protokół nr 3/88 z dn. 8.03.1988 r.
- Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. TP KUL w Koszalinie. Księga Protokołów z zebrań Zarządu Oddziału 1984–1989. Protokół nr 8/88 z dn. 21.09.1988 r.
- Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. TP KUL w Koszalinie. Księga Protokołów z zebrań Zarządu Oddziału 2006–2011. Protokół z pożegnalnego spotkania z dn. 19.06.2011 r.
- Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. TP KUL w Koszalinie. Notatki osobiste prezesa TP KUL p. G. Cwojdzńskiej. Zeszyt nr 3, 1992–1999.
- Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. TP KUL w Koszalinie. Notatki osobiste prezesa TP KUL p. G. Cwojdzńskiej, Zeszyt nr 4, 1999–2004.
- Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. TP KUL w Koszalinie. Notatki osobiste prezesa TP KUL p. G. Cwojdzńskiej, Zeszyt nr 5, 2004–2011.
- Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. TP KUL w Koszalinie. Organizacja TP KUL na terenie DKK. Decyzja bpa ordynariusza o mianowaniu na opiekuna TP KUL z dn. 15.01.1999 r.
- Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. TP KUL w Koszalinie. Organizacja TP KUL na terenie DKK. Decyzja bpa ordynariusza o mianowaniu na opiekuna TP KUL z dn. 23.02.2004 r.
- Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. TP KUL w Koszalinie. Segregator: Zestawienia i sprawozdania finansowe z lat 1984–2011. Zestawienie wpływów z dn. 1.03.1999 r.
- Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. TP KUL w Koszalinie. Segregator: Zestawienia i sprawozdania finansowe z lat 1984–2011. Sprawozdanie z działalności koszalińskiego oddziału TP KUL, 18.03.1989 r.
- Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. TP KUL w Koszalinie. Segregator: Zestawienia i sprawozdania finansowe z lat 1984–2011. Sprawozdanie z działalności koszalińskiego oddziału TP KUL za okres: 1.06.1990–31.05.1996.
- Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. TP KUL w Koszalinie. Segregator: Zestawienia i sprawozdania finansowe z lat 1984–2011. Sprawozdanie z działalności koszalińskiego oddziału TP KUL za okres 2007–2010.
- Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. TP KUL w Koszalinie. Wywiad z G. Cwojdzńską z dn. 15.10.2016 r.
- Bończa-Bystrzycki, Lech. „Zarys dziejów Kościoła na Pomorzu Zachodnim”. W: *Schematyzm diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej 1998*, oprac. Krzysztof Zadarko, 69–87. Koszalin: Kuria Biskupia Koszalińsko-Kołobrzeska, 1998.
- Bończa-Bystrzycki, Lech. *Zarys dziejów diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej 1972–2011*. Koszalin: Wydawnictwo Lech Bończa-Bystrzycki, 2011.

- Ceynowa, Tadeusz. „Koszalińsko-kołobrzeska diecezja”. W: *Encyklopedia katolicka*. T. 9, (kol. 976–978). Lublin: Katolicki Uniwersytet Lubelski, 2002.
- Ceynowa, Tadeusz. „Ważniejsze wydarzenia z dziejów diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej 1972–2012”. W: *40-lecie Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej 1972–2012*, red. Tadeusz Ceynowa, 171–200. Koszalin: Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie, 2012.
- Czerner, Marian. *Kronika diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej 1972–1992*. Koszalin: Kuria Diecezjalna, 1995.
- Dekret prymasa Polski kardynała Hlonda*, Gniezno 15 sierpnia 1945 r., nr 6–8, 9–10.
- Dullak, Kazimierz. *Podstawy prawno-organizacyjne diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej*. Koszalin: Kuria Biskupia Koszalińsko-Kołobrzeska, 1996.
- Kalendarium Kościoła na Pomorzu i Ziemi Lubuskiej ze szczególnym uwzględnieniem lat 1945–2005*, red. Grzegorz Wejman. Studia i rozprawy nr 11. Szczecin: Wydział Teologiczny Uniwersytetu Szczecińskiego, 2007.
- Napierała, E. „Geneza Administracji Apostolskiej w Gorzowie Wlkp.”. *Studia Paradyskie* 1, 1 (1985): 196–197.
- Statut TP KUL z dnia 10.10.1984 r., rozdział IX – Oddziały.
- Sychowicz, Krzysztof. „Towarzystwo Przyjaciół Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego i jego funkcjonowanie w powojennych realiach”. *Roczniki Humanistyczne* 2, 66 (2019): 307–320.
- Wejman, Grzegorz. „Historiografia kościelna Pomorza Zachodniego – ogólny zarys”. W: *40-lecie Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej 1972–2012*, red. Tadeusz Ceynowa, 125–133. Koszalin: Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie, 2012.
- Wójtowicz, Wojciech. „Duszpasterstwa specjalne, wybrane ruchy, inicjatywy i wspólnoty kościelne w diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej”. W: *40-lecie Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej 1972–2012*, red. Tadeusz Ceynowa, 81–103. Koszalin: Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie, 2012..

Streszczenie

Na mocy bulli papieża Pawła VI *Episcoporum Poloniae coetus* 28 czerwca 1972 r. została erygowana diecezja koszalińsko-kołobrzeska, z późniejszymi jej kontynuacjami w roku 1992 i 2004, zmieniającymi jej granice. Po erygowaniu diecezji w 1972 r. należało powołać w niej struktury organizacyjno-prawne dla prawidłowego jej funkcjonowania, m.in. kurię biskupią jako organ pomocniczy, Radę Kapłańską, Radę Duszpasterską oraz Sąd Biskupi. Poza tymi instytucjami i organami rozwijać się zaczęło życie duchowe i społeczne diecezji poprzez tworzenie wielu organizacji i stowarzyszeń katolickich propagujących idee chrześcijańskie i przybliżających wiernym prawdziwą naukę Kościoła, w myśl postanowień Soboru Watykańskiego II, o większym zaangażowaniu katolików świeckich w działalność Kościoła. W celu propagowania tych idei w duchu *Deo et Patrie* w roku 1984 powstało Towarzystwo Przyjaciół Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego i funkcjonowało do roku 2011. Jego działalność przez pierwsze lata przynosiła pożądany skutek. Towarzystwo rozwijało się prężnie, bardzo szybko zdobywało nowych członków i sympatyków, propagowało KUL, a to z inicjatywy jego prezesa przez wszystkie lata, G. Cwojdzńskiej, która wystosowywała pisma, apele o współpracę do księży proboszczów, osobiście wygłaszała prelekcje podczas tzw. „rejonówek”, tj. konferencji dla duchowieństwa organizowanych wówczas w trzech rejonach diecezji: Koszalinie, Słupsku i Szczecinku wiosną 1985 r. W pierwszych latach działalności członkowie TP KUL w Kosza-

linie brali regularnie udział w różnych uroczystościach i wydarzeniach związanych z życiem diecezji. W omawianym okresie oddział podjął także pewne działania własne, które wyrażone zostały poprzez zorganizowanie Diecezjalnego Spotkania Łączników Parafialnych TP KUL – dwa razy w ciągu roku. Pierwsze odbyło się wiosną 1986 r. i od tamtej pory stały się tradycyjną, bardzo ważną formą łączności, różnorodnej współpracy, wymiany poglądów i doświadczeń pomiędzy zarządem oddziału i łącznikami, łącznikami między sobą i pośrednio między oddziałem a duchowieństwem. Bardzo ważnym zadaniem podjętym na zebraniu zarządu oddziału 12 lipca 1993 r. było założenie Stowarzyszenia Absolwentów KUL Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej na wzór już istniejących w Warszawie i Puławach. W 1994 r. przypadła 10. rocznica działalności koszalińskiego oddziału towarzystwa. Z tej okazji 27 listopada 1994 r. zorganizowane zostało uroczyste Diecezjalne Spotkanie Łączników Parafialnych w Koszalinie połączone z nadaniem oddziałowi imienia patrona św. Ignacego Loyoli oraz poświęceniem tablicy pamiątkowej z płaskorzeźbą głowy patrona wykonanej przez koszalińskiego rzeźbiarza Zygmunta Wujka. Innymi ważnymi zadaniami podjętymi przez koszaliński oddział TP KUL były spotkania wyjazdowe członków oddziału w poszczególnych parafiach w diecezji. Omawiane były tam sprawy KUL, TP KUL oraz ich roli w krzewieniu idei i postaw prochrześcijańskich. Takie spotkania odbyły się na przestrzeni lat 1986–2007 m.in. w Darłowie, Jezierzycach, Łebie, Polanowie, Malechowie i Szczecinku.

Słowa kluczowe: uczelnia katolicka, Katolicki Uniwersytet Lubelski, Towarzystwo Przyjaciół Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Gabriela Cwojdzńska, diecezja koszalińsko-kołobrzeska

Abstract

ACTIVITIES OF THE DIOCESAN BRANCH OF THE SOCIETY OF THE FRIENDS OF THE CATHOLIC UNIVERSITY OF LUBLIN IN KOSZALIN

By virtue of the bull of Pope Paul VI *Episcoporum Poloniae coetus* on June 28, 1972, the Koszalin-Kołobrzeg (Kołobrzeg) Diocese was erected, with its subsequent continuations in 1992 and 2004, changing its borders. After the erection of the diocese in 1972, it was necessary to establish organizational and legal structures for its proper functioning, including the episcopal curia as an auxiliary organ, the Priestly Council, the Pastoral Council and the Bishop's Court. In addition to these institutions and organs, the spiritual and social life of the diocese began to develop through the creation of many Catholic organizations and associations promoting Christian ideas and introducing the faithful to the orthodox teaching of the Church in accordance with the provisions of the Second Vatican Council, on greater involvement of lay Catholics in the activities of the Church. In order to promote these ideas in the spirit of *Deo et Patrie*, the Society of Friends of the Catholic University of Lublin was established in 1984 and operated until 2011. Its activity prospered in the first years with the desired result. The Society developed rapidly, gained new members and supporters very quickly, promoted the Catholic University of Lublin, and it was at the initiative of its president for all years, G. Cwojdzńska, who sent letters, appeals for cooperation to parish priests, personally delivered lectures during the so-called "district meetings", i.e. conferences for the clergy organized at that time in three diocese regions: Koszalin, Słupsk (Słupsk) and Szczecinek in the spring of 1985. In the first years of its operation, members of TP KUL in Koszalin regularly took part in various celebrations and events related to the life of the diocese. In the discussed period, the branch also undertook some own activities, which were expressed by organizing the Diocesan Meeting of Parish Liaisons of

TP KUL – twice a year. The first took place in the spring of 1986 and since then they have become a traditional, very important form of communication, various cooperation forms, exchange of views and experiences between: the management of the branch and liaison, liaison between each other and indirectly between the branch and the clergy. A very important task undertaken at the meeting of the branch board on July 12, 1993 was the establishment of the Koszalin-Kołobrzeg (Kołobrzeg) Diocese of the Catholic University of Lublin Alumni Association, following the example of those already existing in Warsaw and Puławy (Puławy). 1994 was the 10th anniversary of the society's Koszalin branch. On this occasion, a ceremonial Diocesan Meeting of Parish Liaisons was organized on November 27, 1994 in Koszalin, combined with the naming of the branch after the patron saint of St. Ignacy Loyola and the blessing of a commemorative plaque with a relief of the patron's head made by the Koszalin sculptor Zygmunt Wujek. Among other important tasks and activities undertaken by the Koszalin branch of TP KUL, there were departures meetings of branch members in individual parishes in the diocese. The issues of KUL, TP KUL and their role in promoting pro-Christian ideas and attitudes were discussed there. Such meetings took place in 1986–2007, incl. in Darłowo (Darłowo), Jezierzycy, Leba (Łeba), Polanow (Polanów), Malechowo and Szczecinek.

Keywords: Catholic university, Catholic University of Lublin, Society of Friends of the Catholic University of Lublin, Gabriela Cwojdzńska, Koszalin-Kołobrzeg (Kołobrzeg) Diocese